

O projektu

YUCOM i Beogradski centar za ljudska prava su protekle školske godine održali niz seminara o borbi protiv diskriminacije u 10 gradova širom Srbije. Seminar je pohađalo više od 800 srednjoškolaca. Takođe, više od 100 prosvetnih inspektora i prosvetnih savetnika je prošlo obuku o diskriminaciji u obrazovnom sistemu. Izdata su i dva priručnika, jedan namenjen učenicima, a drugi prosvetnim inspektorima i savetnicima. Sprovedeno je veliko istraživanje o stavovima srednjoškolaca o manjinskim grupama, nasilju i diskriminaciji među učenicima srednjih škola iz cele Srbije. Pravni tim YUCOM-a kontinuirano pruža besplatnu pravnu pomoć u slučaju diskriminacije u školama.

Projekat je finansirala Delegacije Evropske unije, a podršku su dali Ministarstvo nauke i prosvete i Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice AP Vojvodine. Ostvarena je saradnja sa kancelarijom Poverenice za zaštitu ravnopravnosti i sa Dečjim kulturnim centrom Beograd.

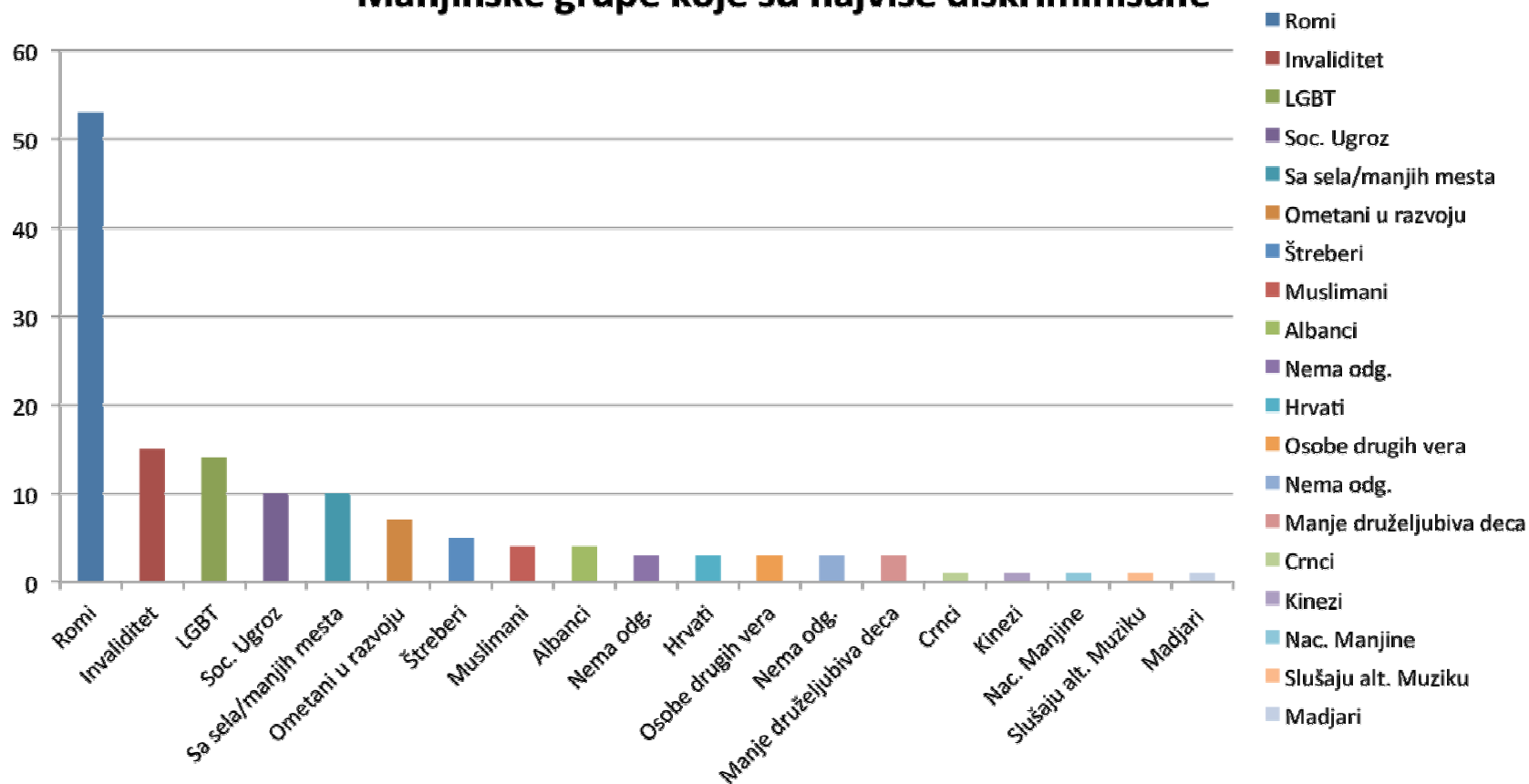
Stavovi srednjoškolaca u Srbiji o manjinskim grupama, nasilju i diskriminaciji

Viđenja učenika širom Srbije

Istraživanje je rađeno na preko 800 učenika završnih razreda srednjih škola u kojima je YUCOM držao treninge o diskriminaciji. Podjednako su bile zastupljene i srednje stručne škole i gimnazije.

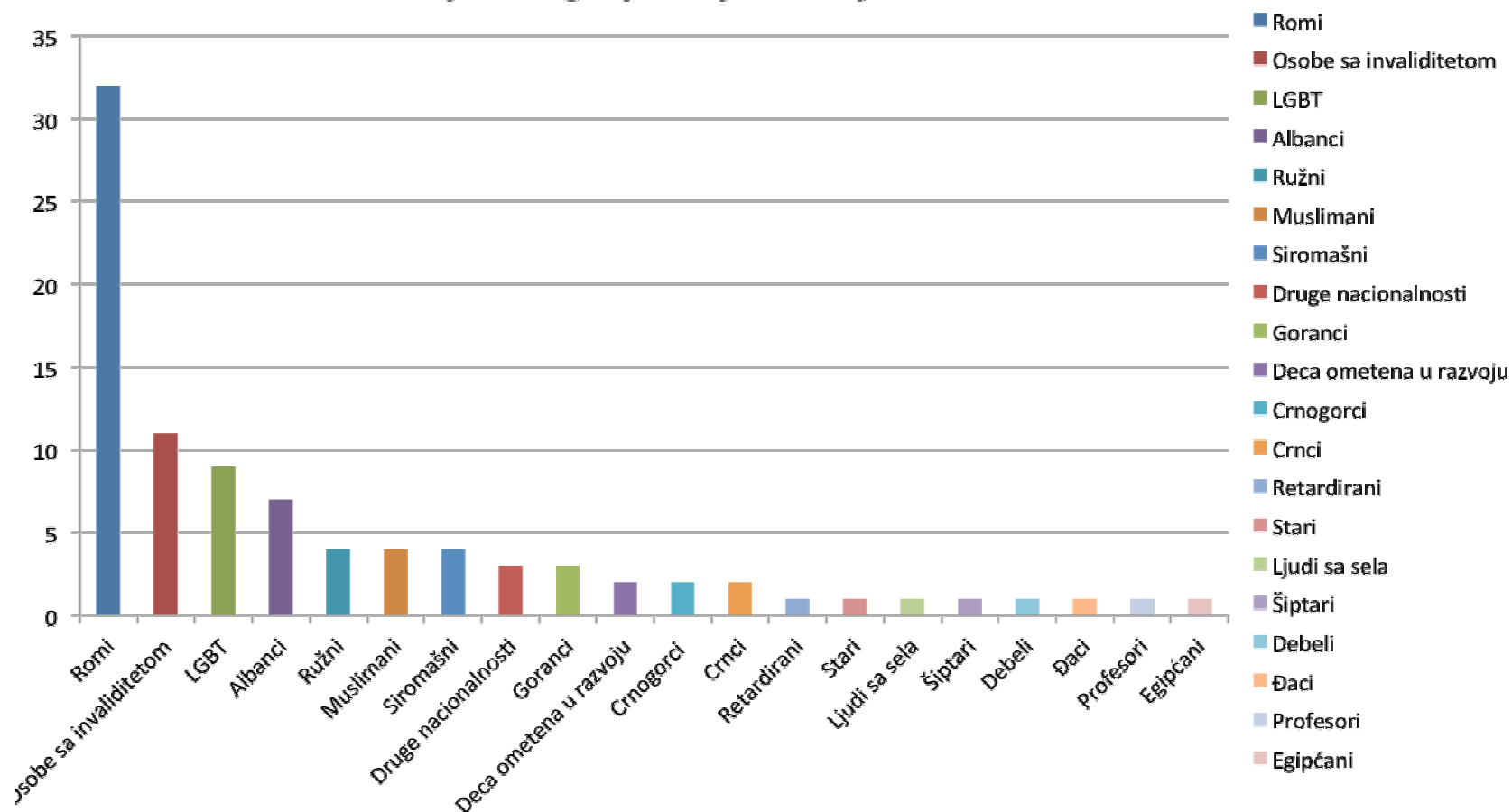
Identifikacija diskriminiranih grupa Jug Srbije(Niš)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminirane

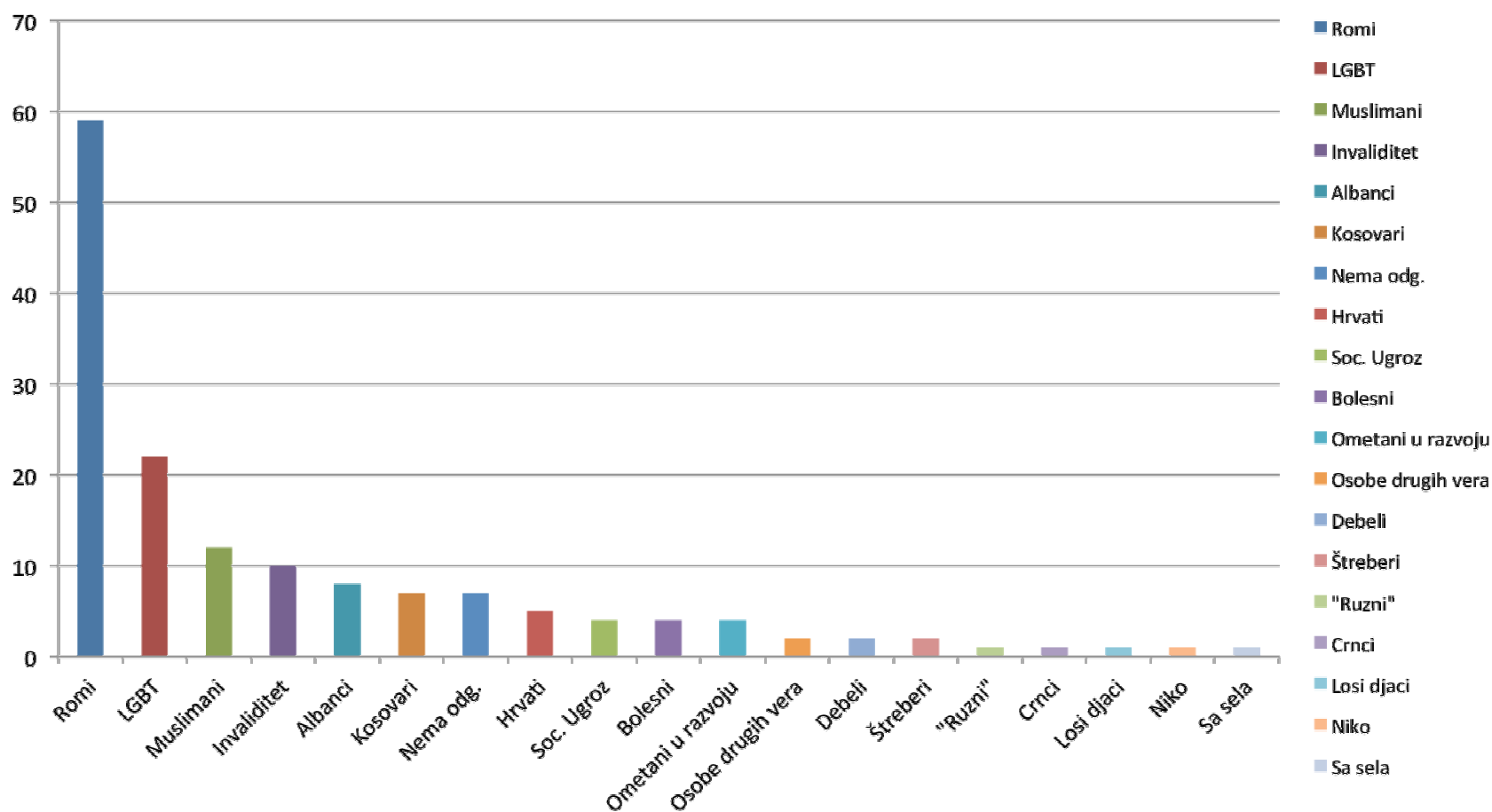

Identifikacija diskriminisanih grupa Šumadija (Jagodina)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminisane

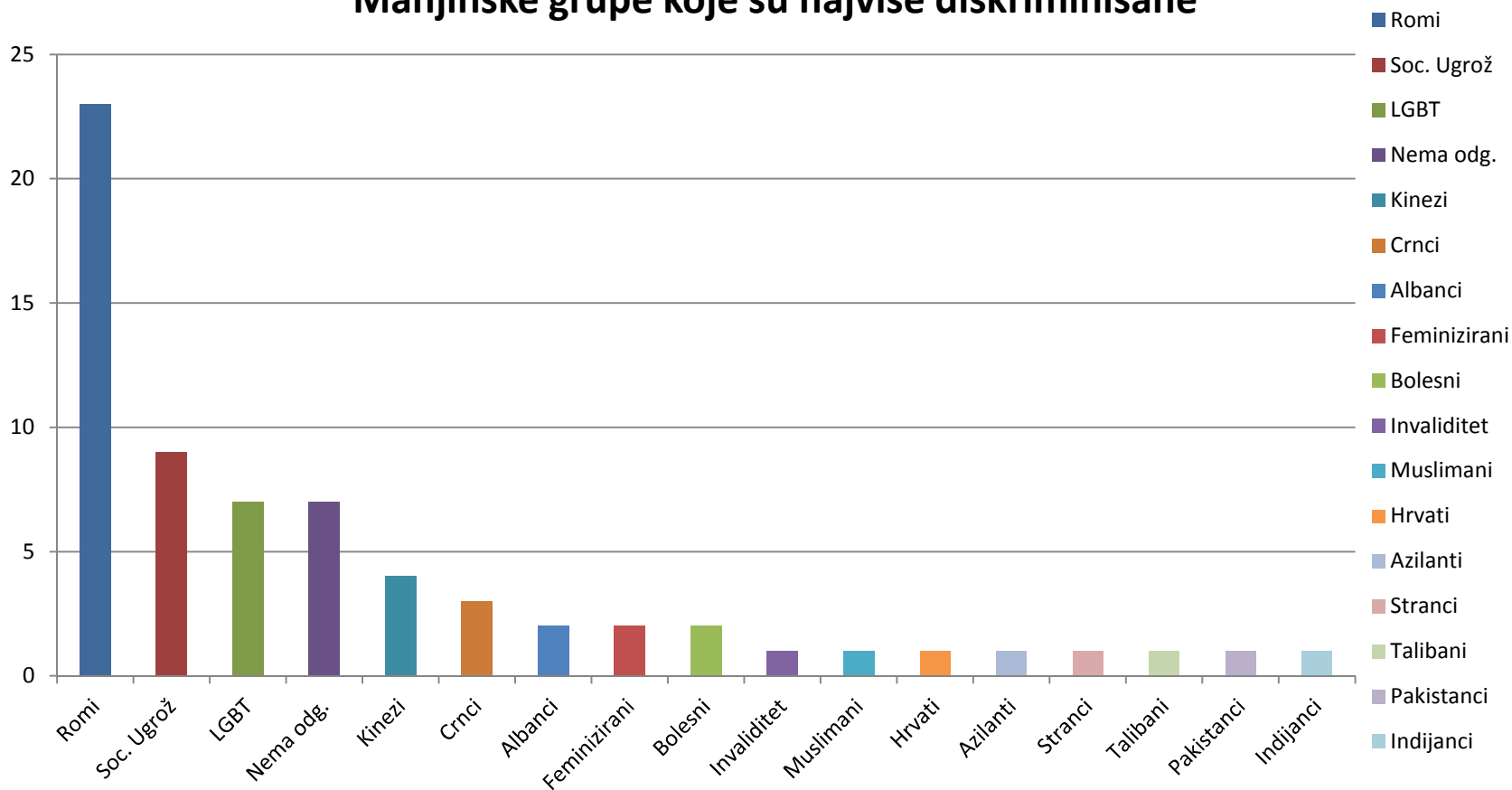

Identifikacija diskriminiranih grupa Šumadija (Kragujevac)

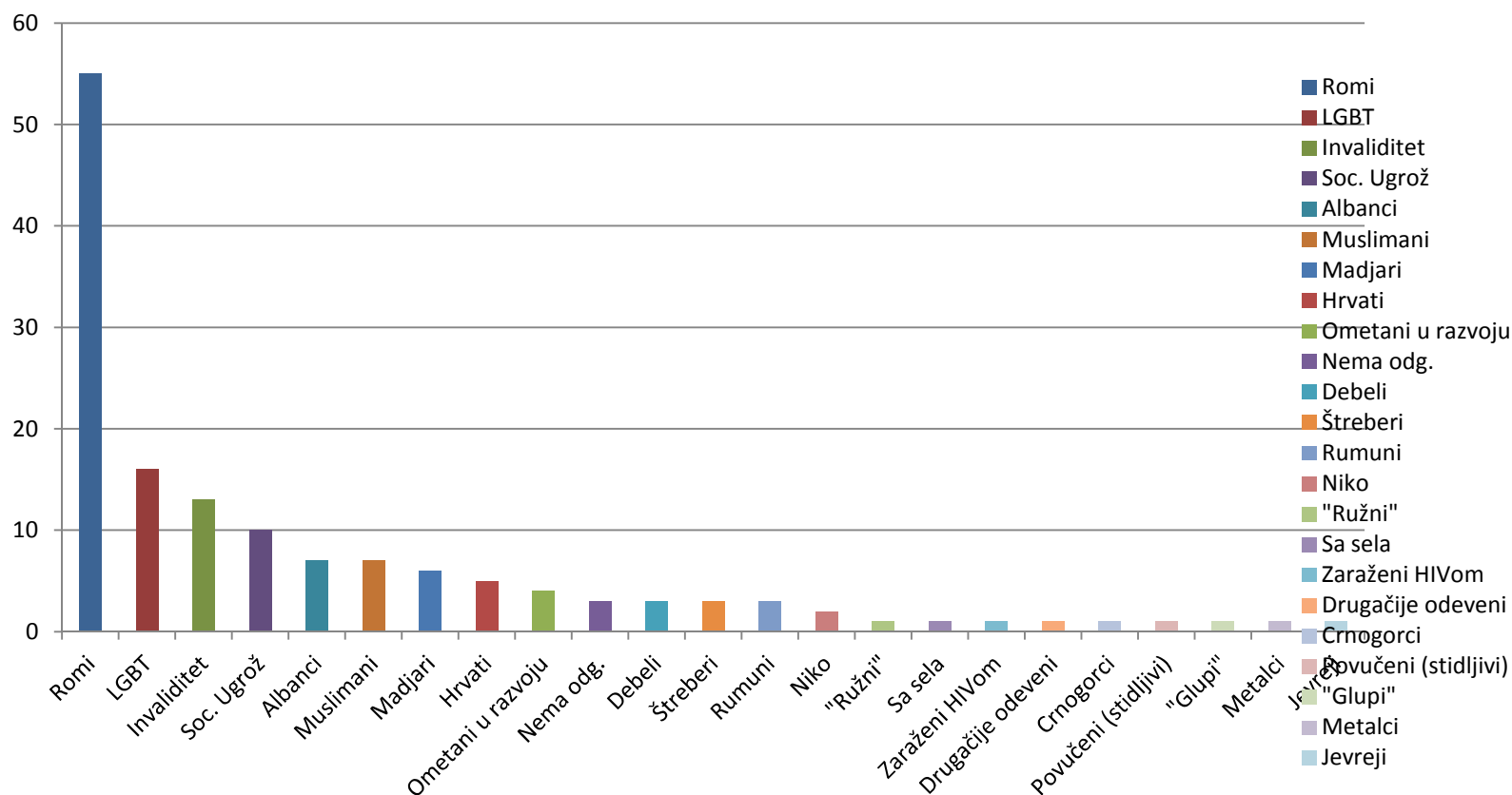
Identifikacija diskriminisanih grupa Šumadija (Mladenovac)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminisane

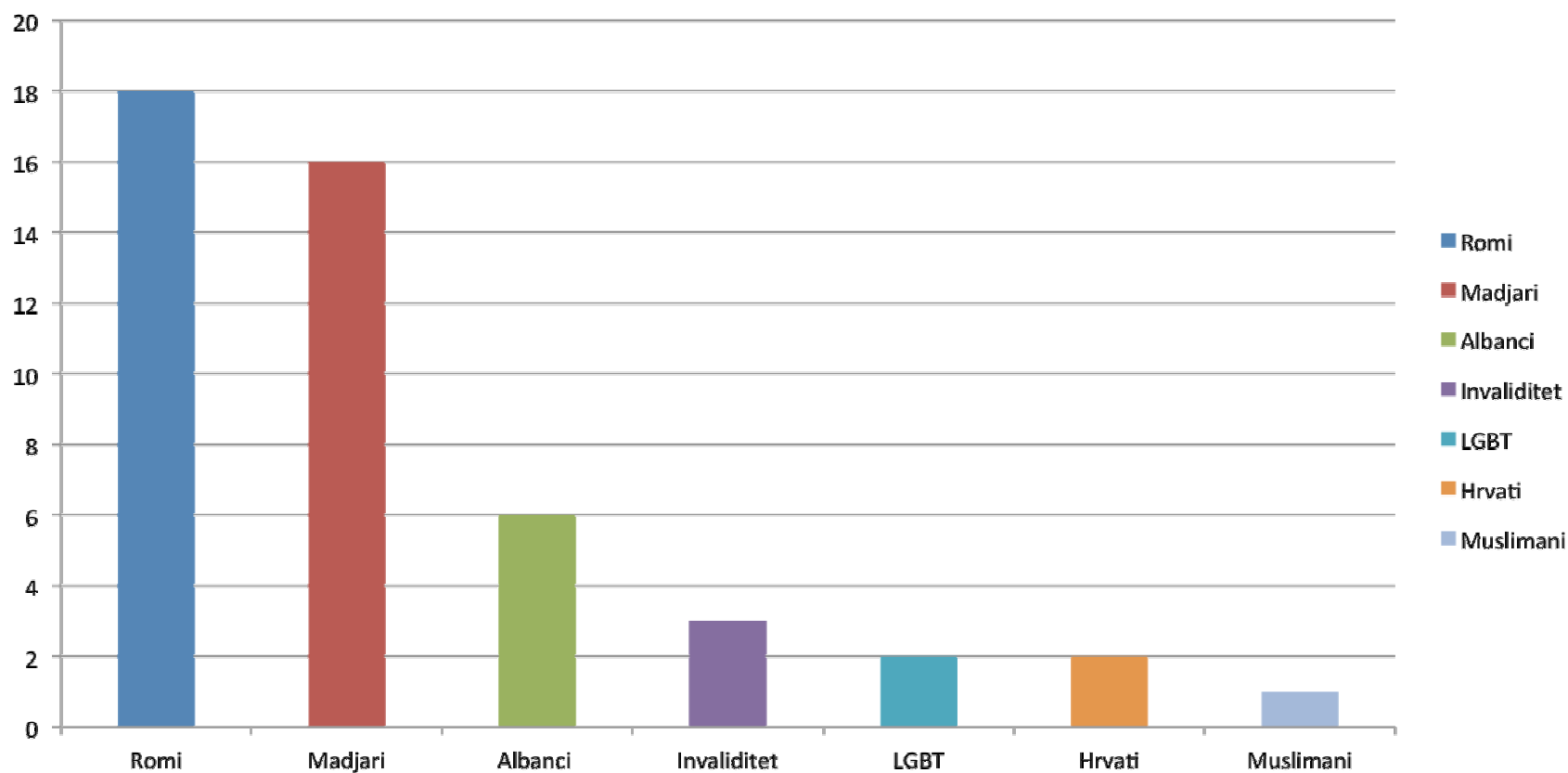
Identifikacija diskriminisanih grupa Vojvodina (Pančevo)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminisane

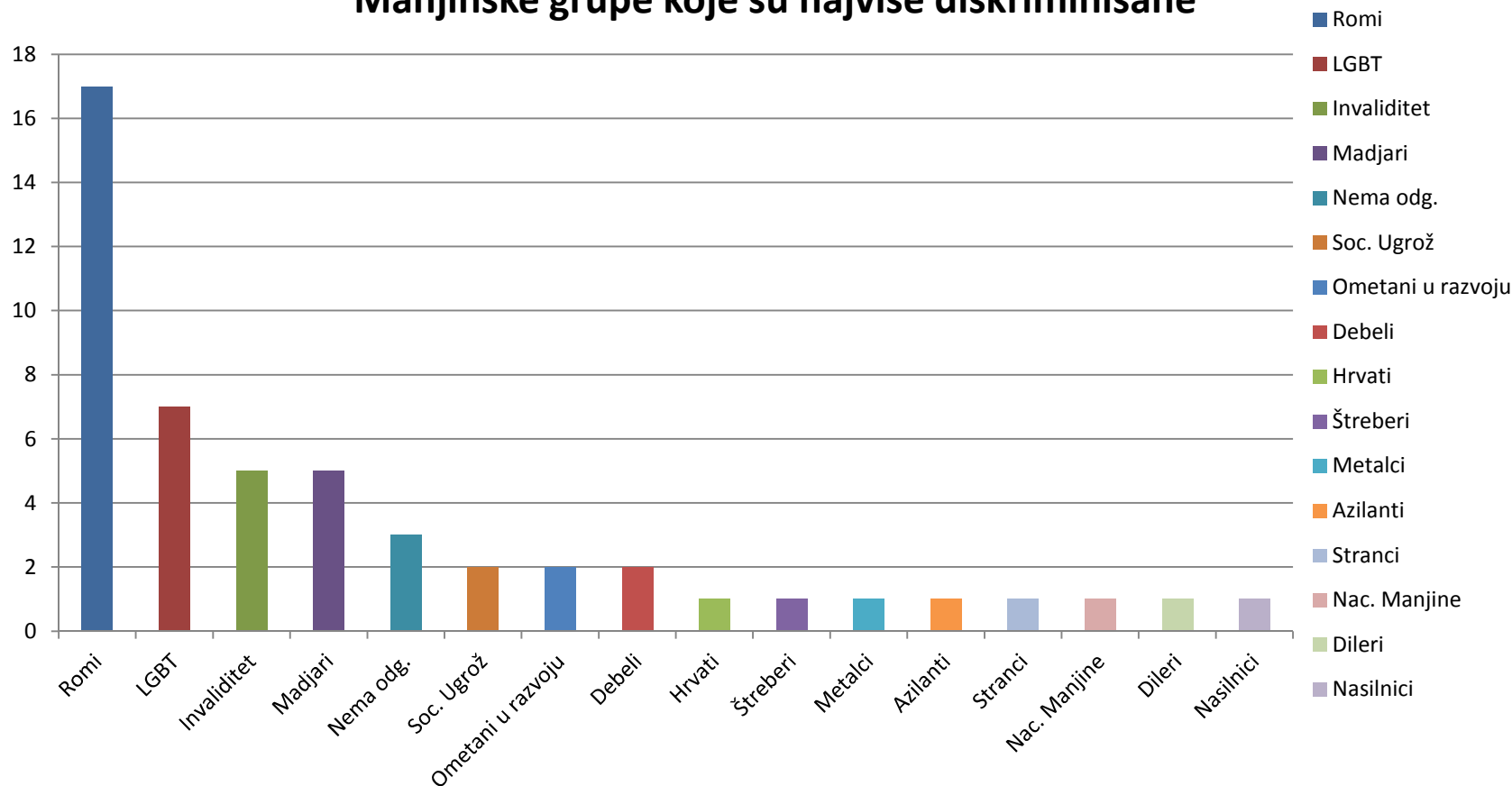
Identifikacija diskriminisanih grupa Vojvodina (Sombor)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminisane

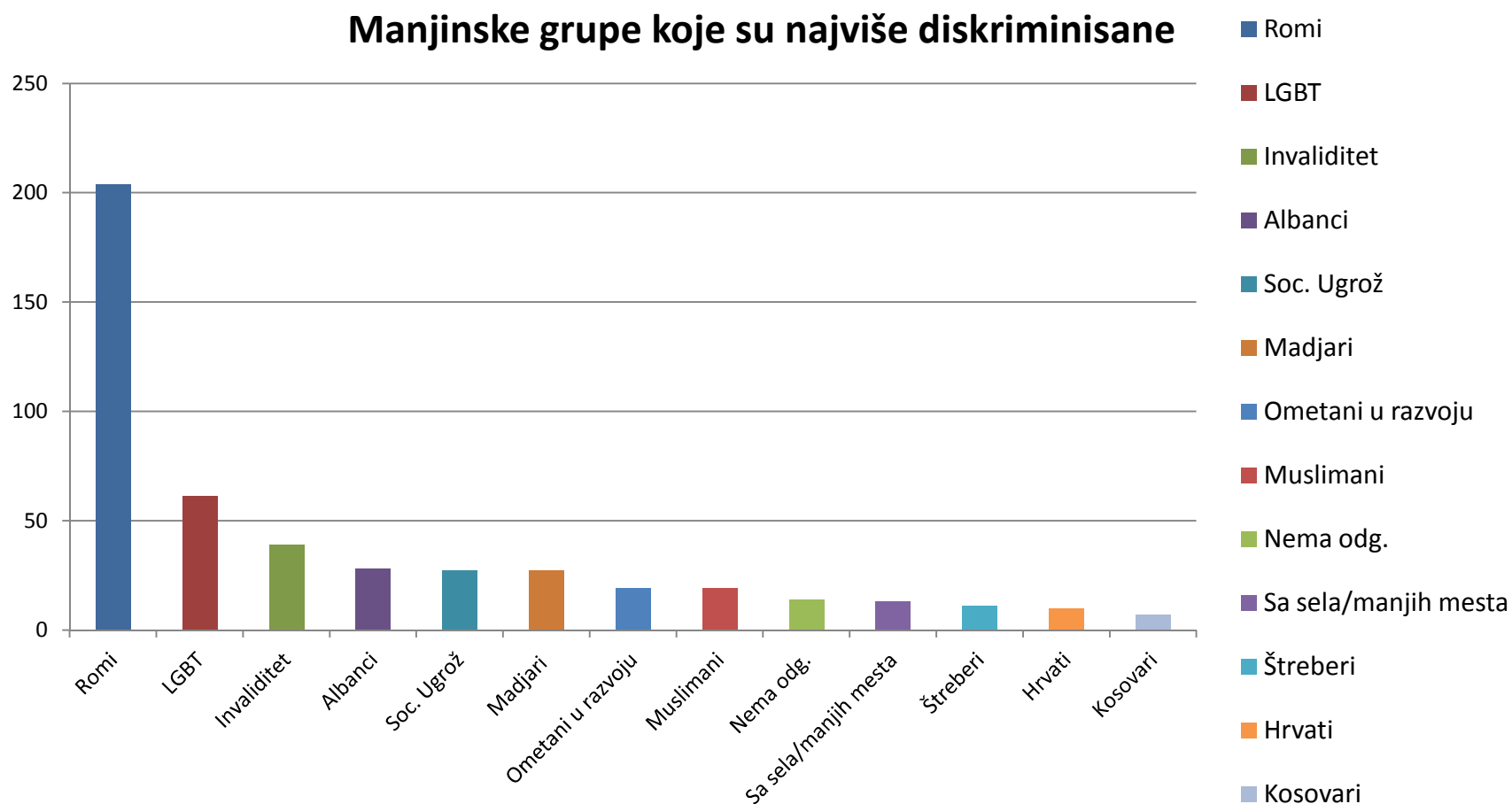
Identifikacija diskriminisanih grupa Vojvodina (Subotica)

Manjinske grupe koje su najviše diskriminisane

Identifikacija diskriminiranih grupa

Svi gradovi zajedno

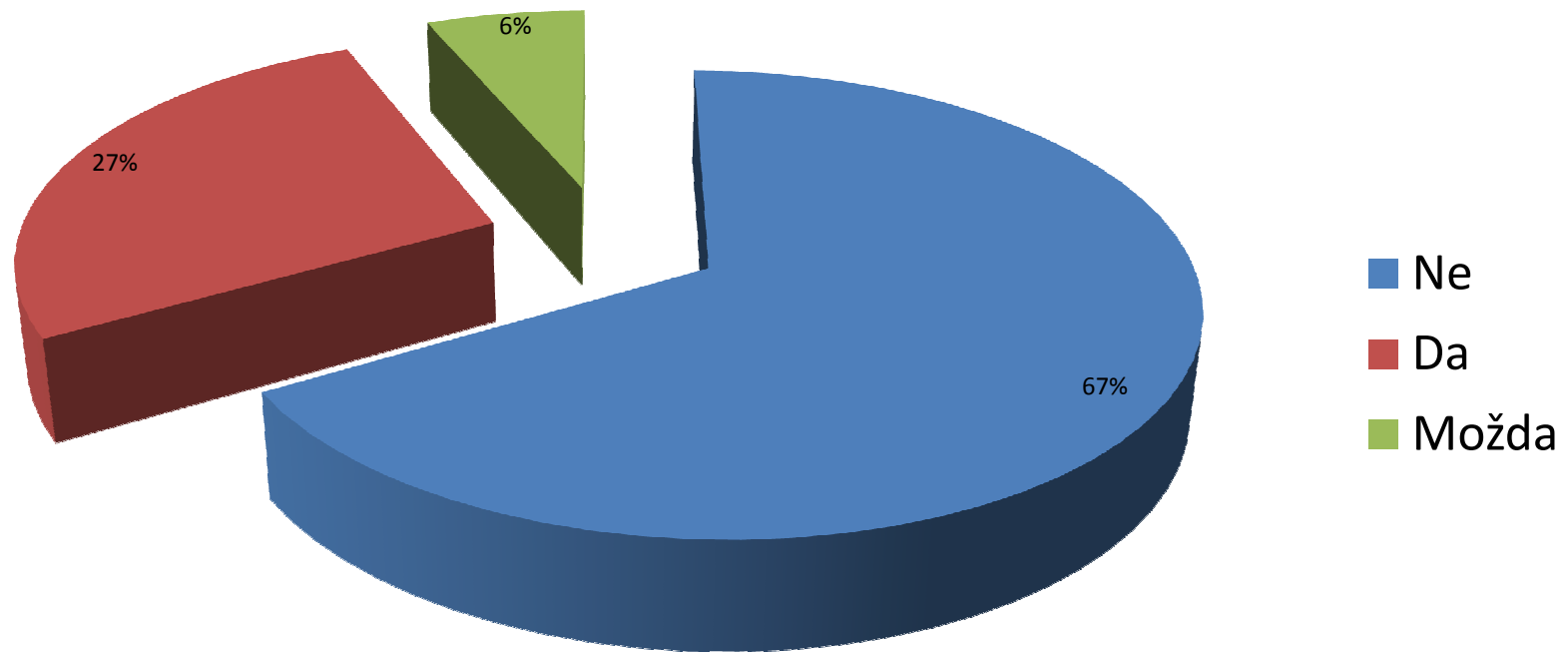

Ko je najviše diskriminisan?

- **Romi** su prema vidjenju ispitanika **ubedljivo** najviše diskriminisana grupa. Tako su identifikovani u **apsolutno svakoj školi**
- Drugo i treće mesto zauzimaju različite grupe zavisno od mesta, odnosno škole. Pripadnici **LGBT** populacije i **osobe sa invaliditetom** su najčešće odredjeni kao najdiskriminisaniji posle Roma.
- U jednom slučaju drugo mesto su zauzeli “socijalno ugroženi”/siromašni
- Upitnik je u ovom pitanju bio otvoren, tako da su i odgovori neujednaceni.

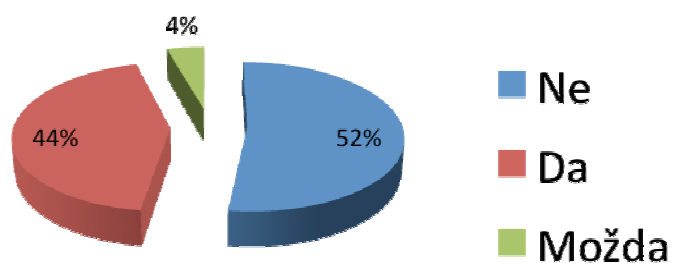
Doživljavanje diskriminacije Jug Srbije (Niš)

Da li ste ikada bili diskriminisani?

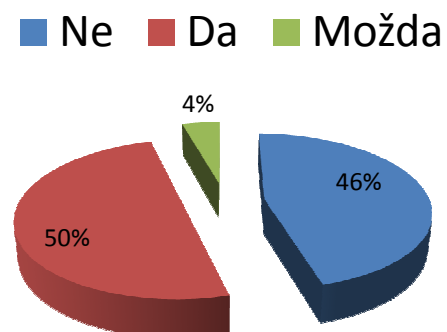

Doživljavanje diskriminacije Šumadija

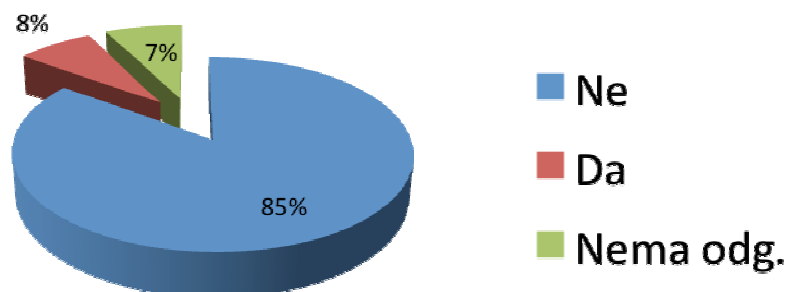
**Da li ste ikada bili
diskriminisani? (Jagodina)**

**Da li ste ikada bili diskriminisani?
(Kragujevac)**

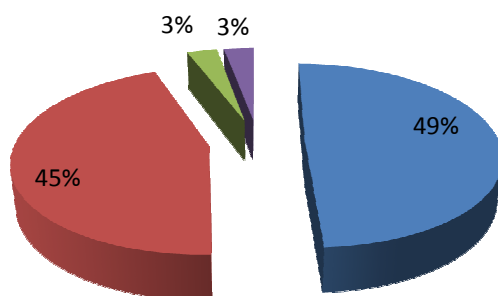
**Da li ste ikada bili diskriminisani?
(Mladenovac)**

Doživljavanje diskriminacije Vojvodina

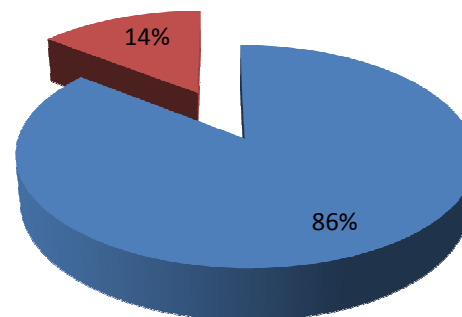
**Da li ste ikada bili
diskriminisani? (Pančevo)**

■ Ne ■ Da ■ Možda ■ Nema odg.

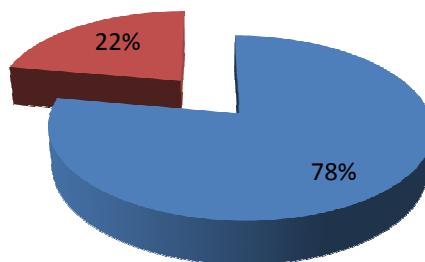
**Da li ste ikada bili diskriminisani?
(Subotica)**

■ Ne
■ Da

**Da li ste ikada bili diskriminisani?
(Sombor)**

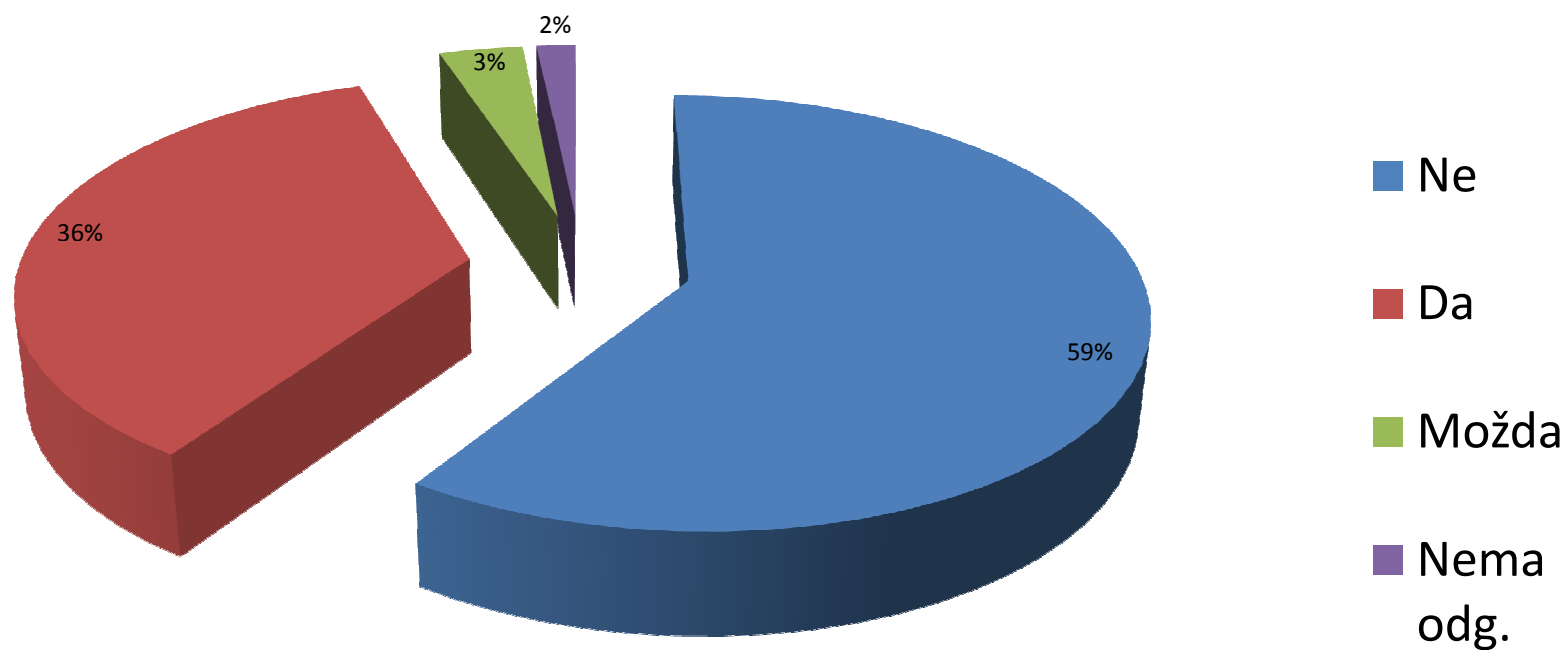
■ Ne
■ Da

Doživljavanje diskriminacije

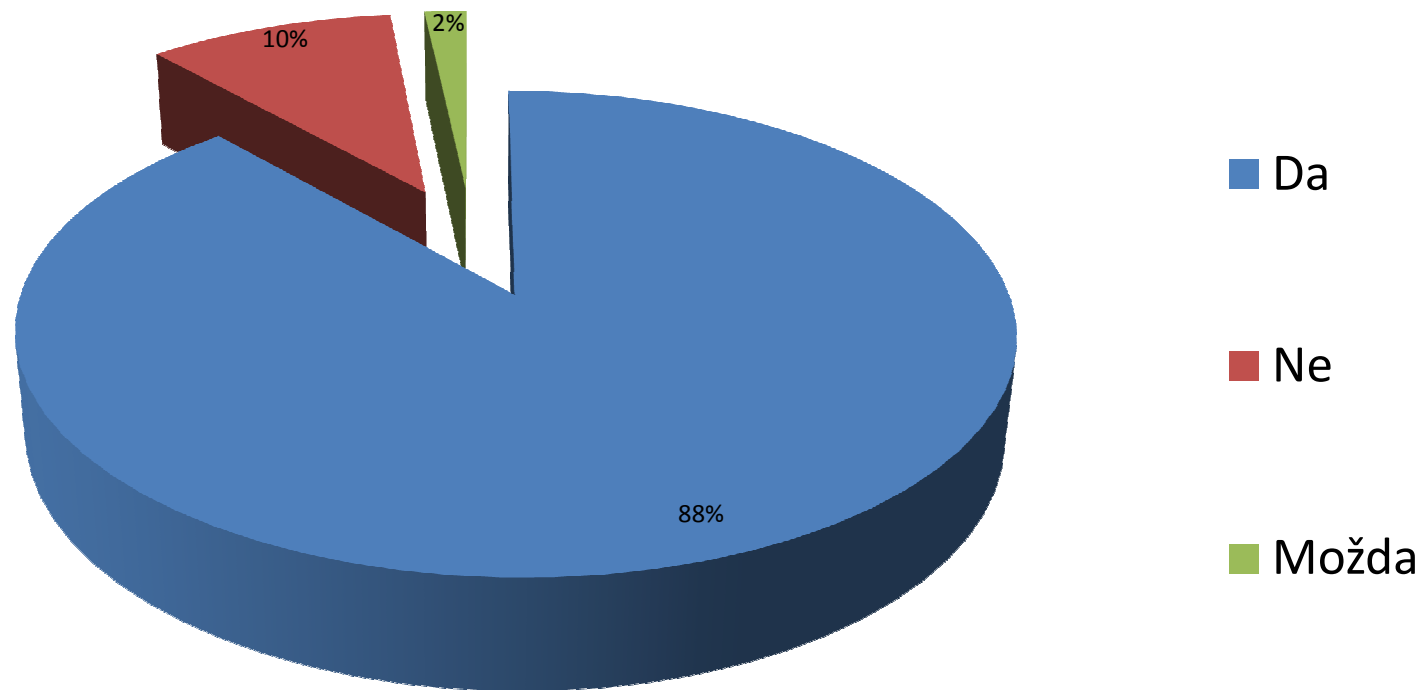
Svi gradovi zajedno

Da li ste ikada bili diskriminisani?

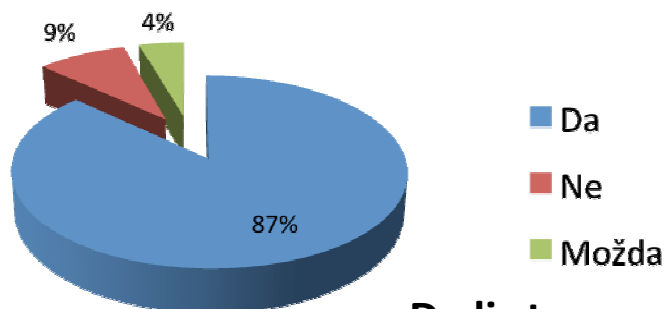
Doživljavanje diskriminacije Jug Srbije (Niš)

Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana?

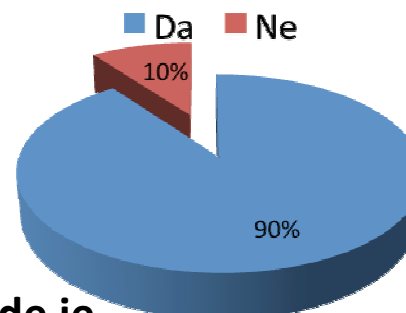

Doživljavanje diskriminacije (Šumadija)

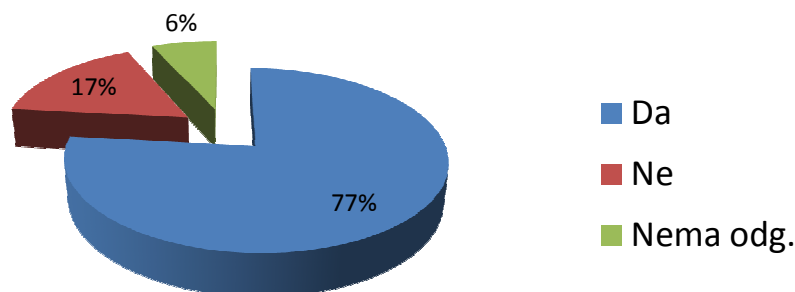
**Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana?
(Jagodina)**

**Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana?
(Kragujevac)**

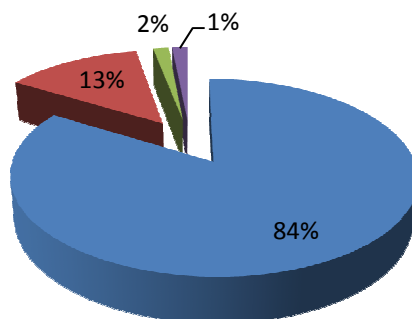
**Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana?
(Mladenovac)**

Doživljavanje diskriminacije Vojvodina

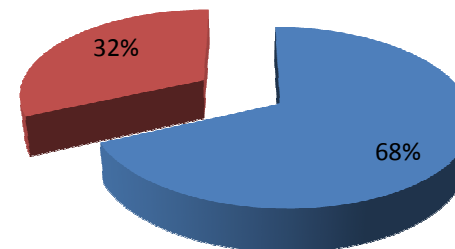
Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana? (Pančevo)

■ Da ■ Ne ■ Mozda ■ Nema odg

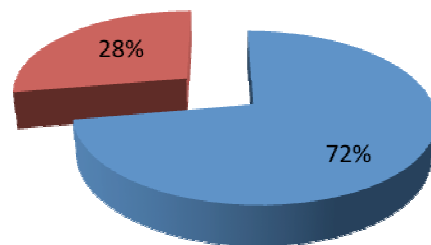
Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana? (Subotica)

■ Da
■ Ne

Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana? (Sombor)

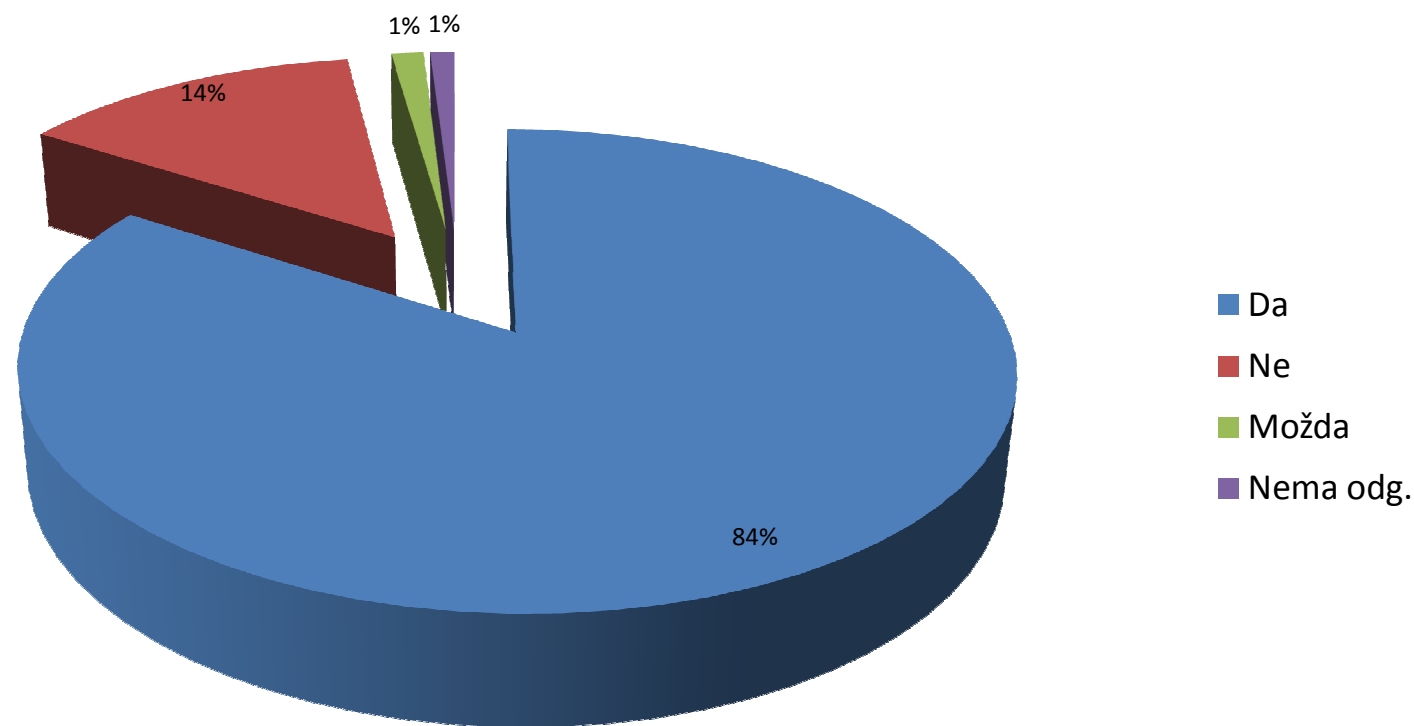
■ Da
■ Ne

Doživljavanje diskriminacije

Svi gradovi zajedno

Da li ste se našli u situaciji gde je neka osoba bila diskriminisana?

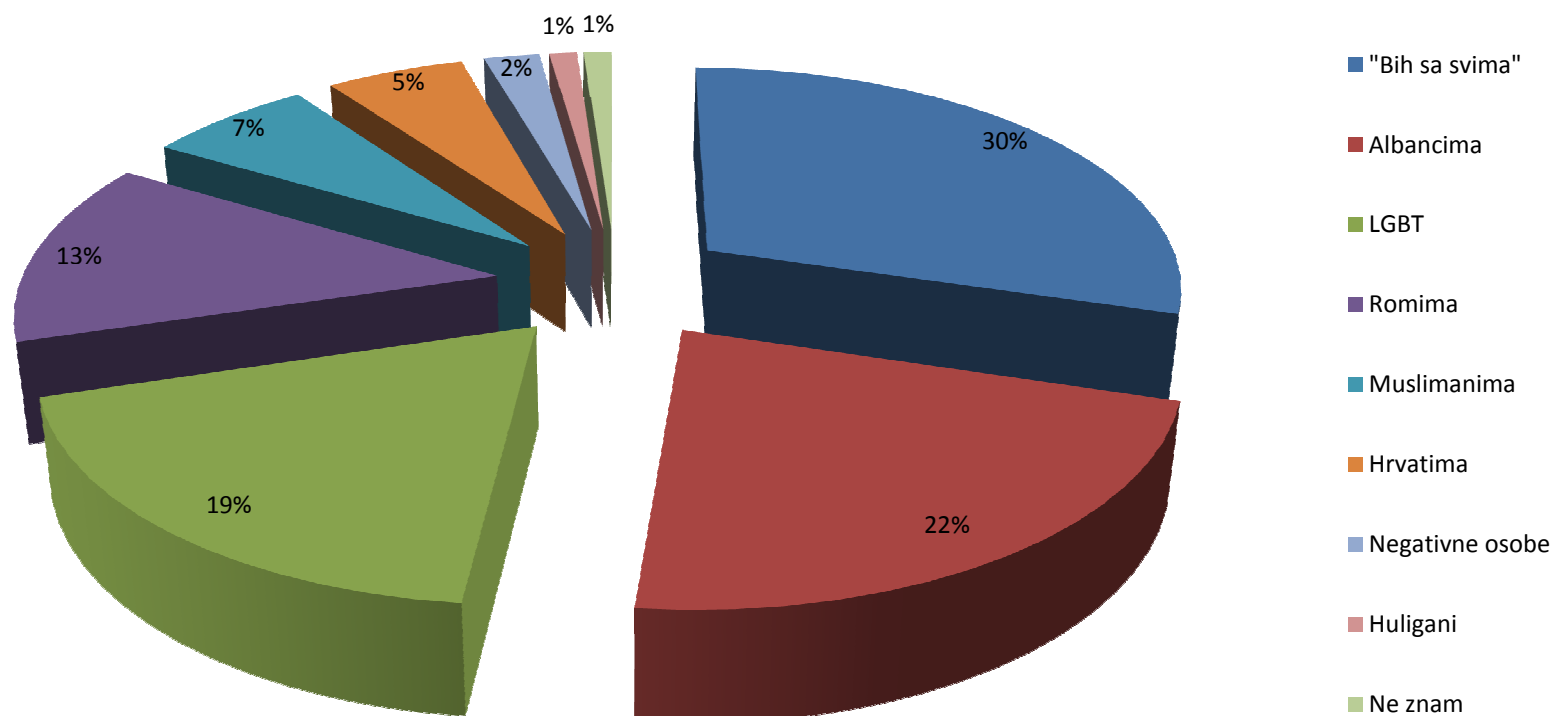

Doživljavanje diskriminacije

- **Stavovi** anketiranih o tome da li su i **sami ikada bili diskriminisani** su **podeljeni**.
- U **Jagodini** odgovor **“Ne”** blago preovladjuje, u **Kragujevcu**, odgovor **“Da”** blago preovladjuje, dok u **Mladenovcu** preovladjuje odgovor **definitivno “Ne”**.
- U **Vojvodini** odgovor **“Ne”** preovladjuje, osim u **Pančevu** gde je procenat za odgovor **“Ne”** veći, ali za samo nekoliko procenata.
- Iako učenici i sami nisu sigurni da li su doživeli diskriminaciju, **gotovo svi su bili svedoci diskriminacije na delu**.

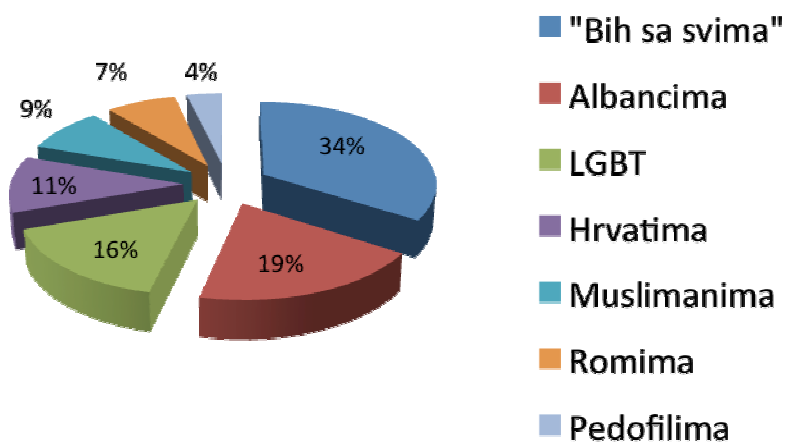
Ne bismo se družili Jug Srbije (Niš)

Ne bih se družio/la sa

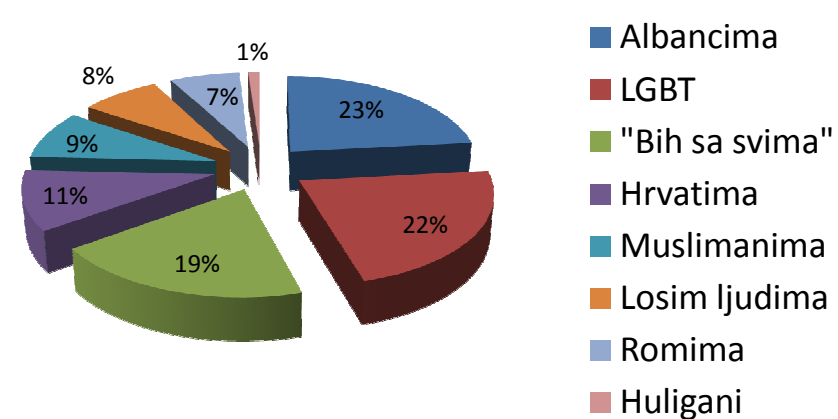

Ne bismo se družili Šumadija

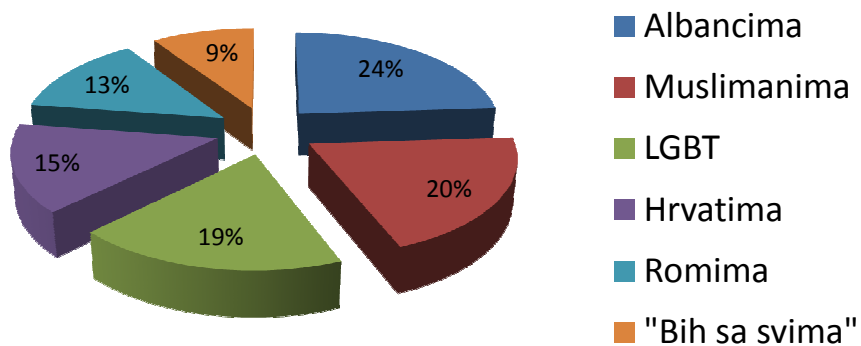
Ne bih se družio/la sa (Jagodina)

Ne bih se družio/la sa (Kragujevac)

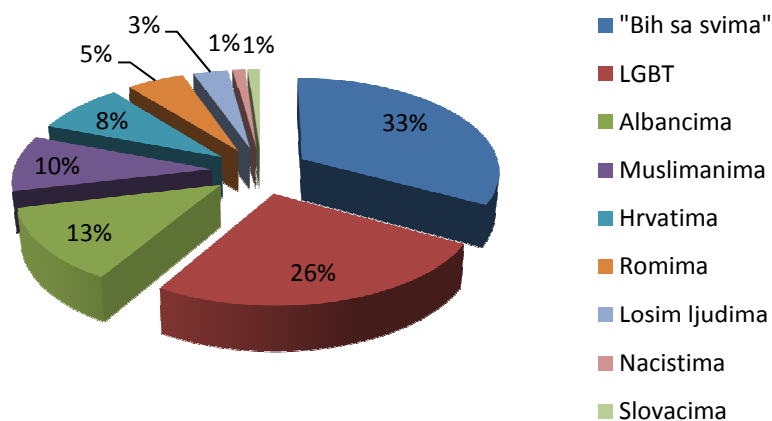

Ne bih se družio/la sa (Mladenovac)

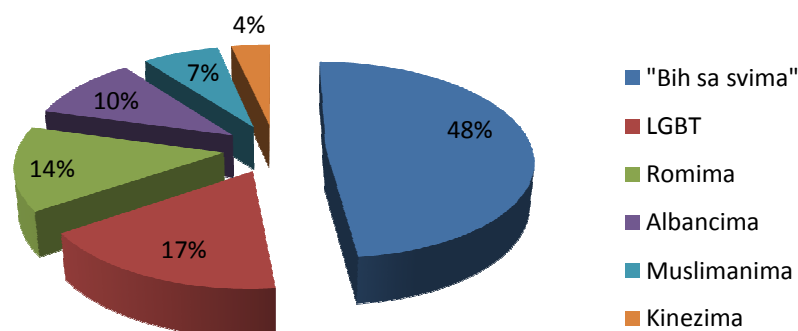

Ne bismo se družili Vojvodina

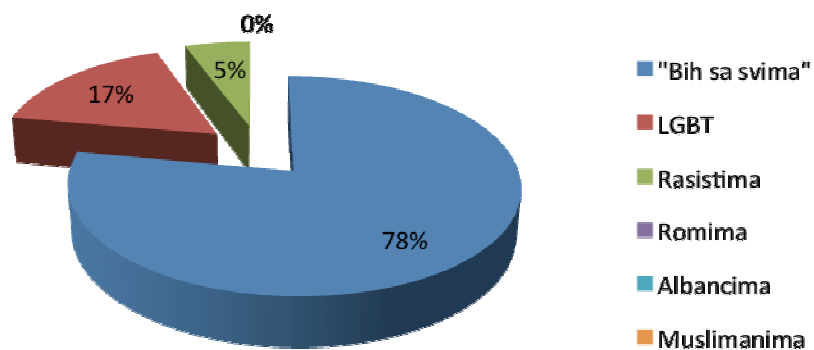
Ne bih se družio/la sa (Pančevo)

Ne bih se družio/la sa (Subotica)

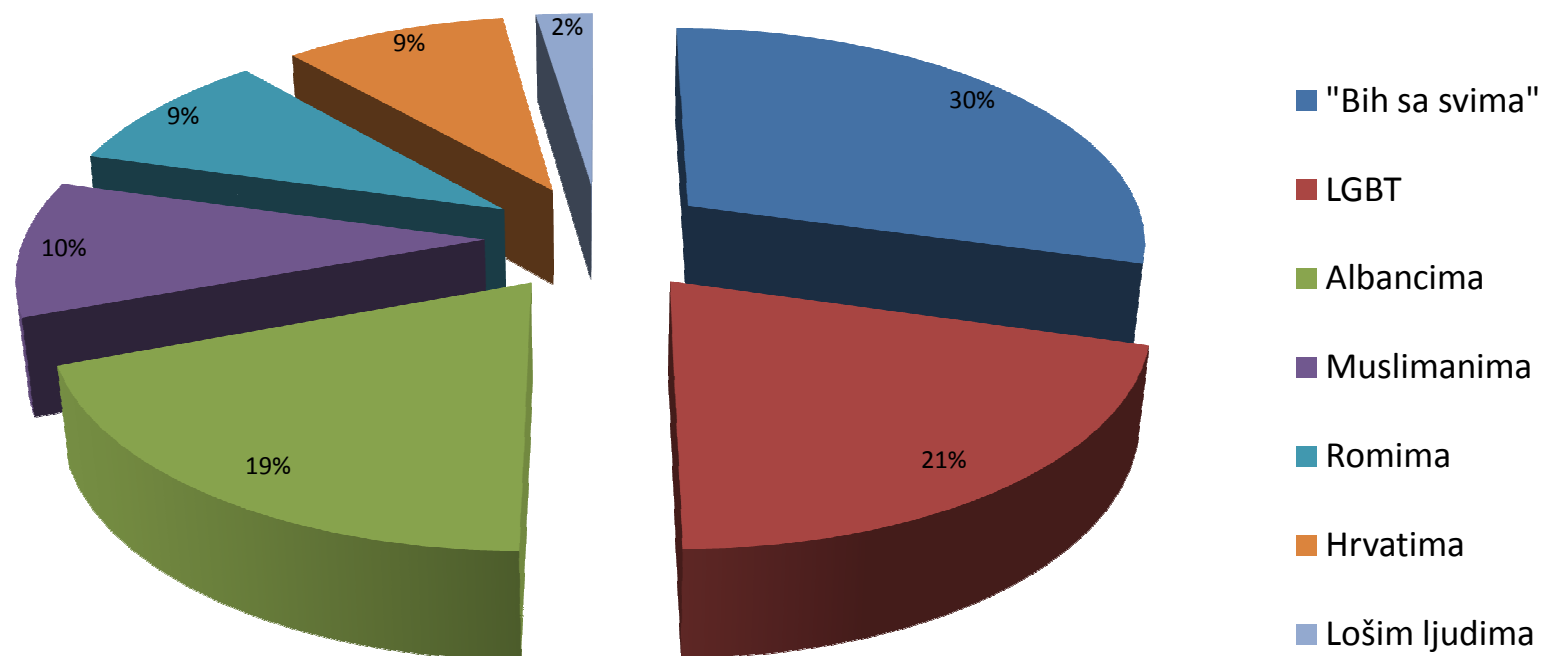

Ne bih se družio/la sa (Sombor)

Ne bismo se družili Svi gradovi zajedno

Ne bih se družio/la sa

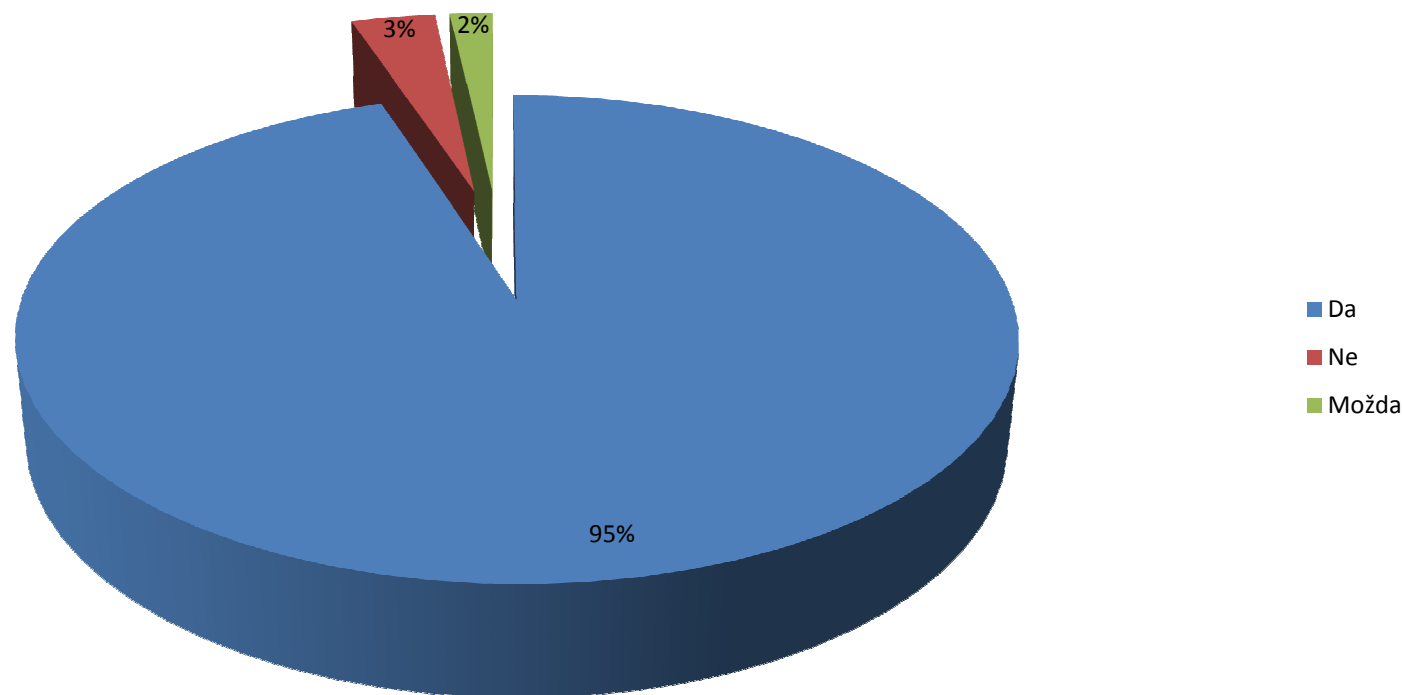

Ne bismo se družili

- U **Nišu** je **najveća pojedinačna kategorija druženje sa svima, sa 30%**. To **ipak** znači da **70% izričito ne želi da se druži sa** bar jednom **manjinskom grupom**. Isti odnos postoji **i na nivou cele Srbije**
- U Šumadiji je **“Bih sa svima”** kateogrija sa **najviše** odgovora **samo u Jagodini**. S druge strane, u **Mladenovcu** je to kategorija **na poslednjem mestu**.
- **Najmanje poželjni** prijatelji su **Albanci, Muslimani i LGBT** populacija.
- U **Vojvodini** odgovor **“bih sa svima”** jeste **najčešći** odgovor, naročito u Subotici i Somboru

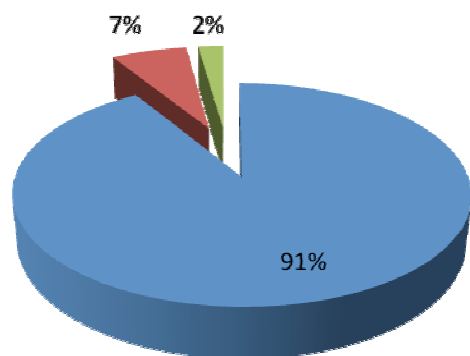
Veza izmedju diskriminacije i nasilja Jug Srbije (Niš)

Da li postoji veza izmedju diskriminacije i nasilja?

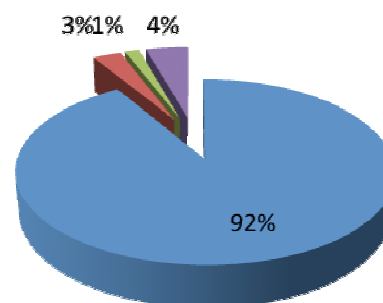
Veza izmedju diskriminacije i nasilja Šumadija

**Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Jagodina)**

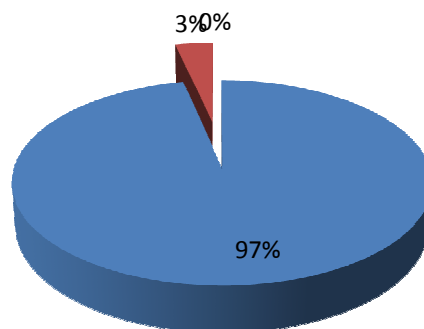
■ Da
■ Možda
■ Ne

**Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Kragujevac)**

■ Da
■ Ne
■ Možda
■ Nema odg.

**Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Mladenovac)**

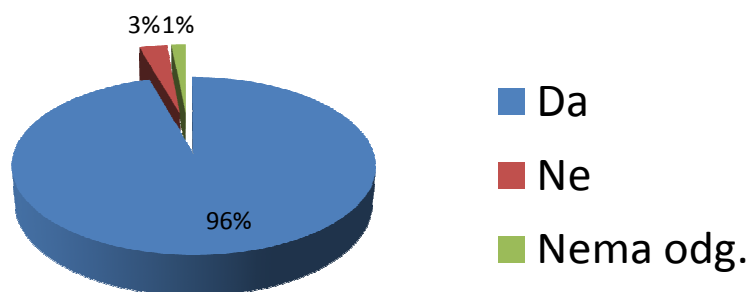

■ Da
■ Ne
■ Nema odg.

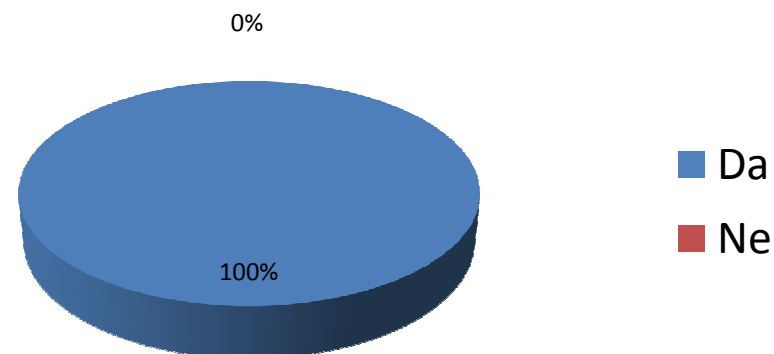
Veza izmedju diskriminacije i nasilja

Vojvodina

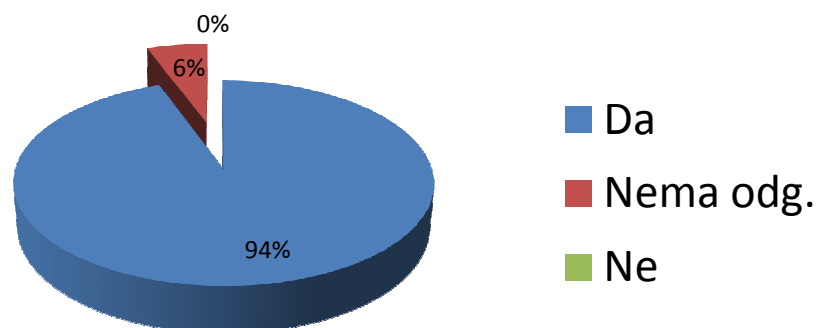
Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Pančevo)

Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Subotica)

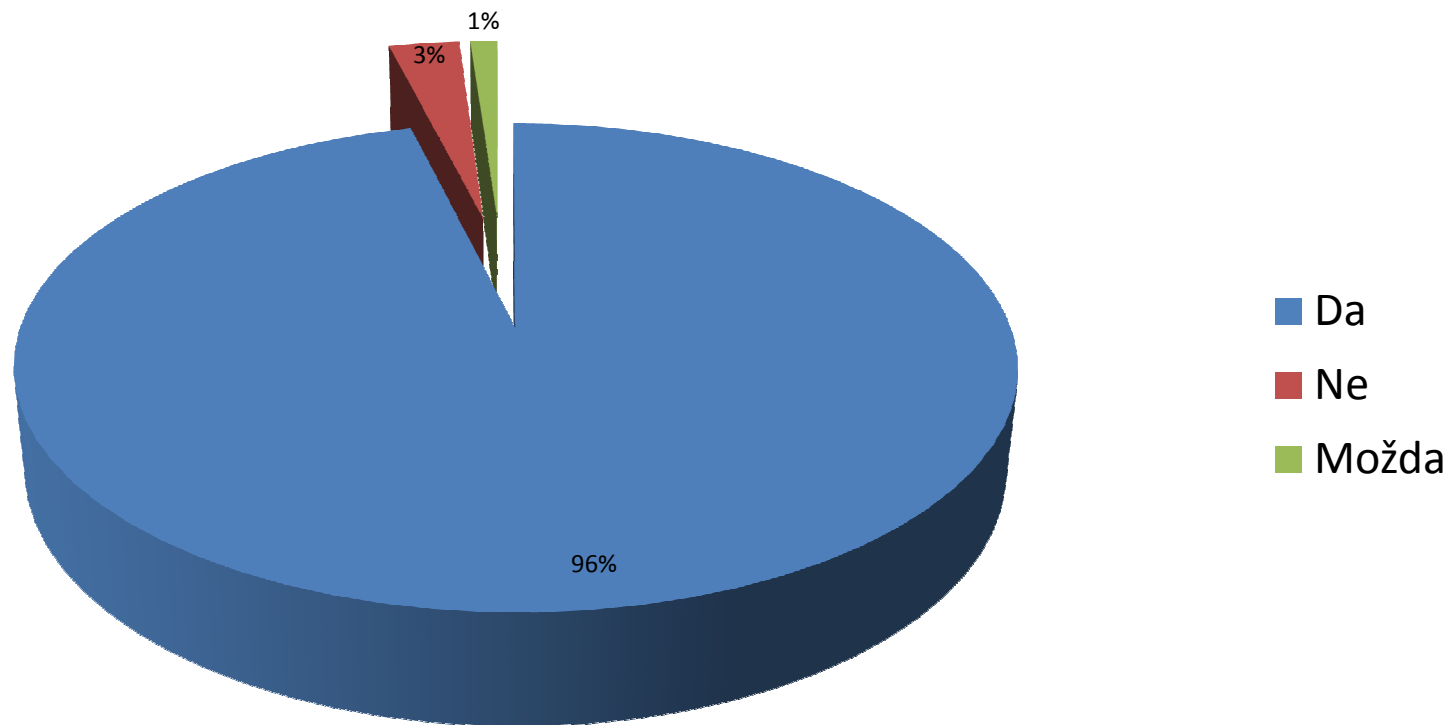
Da li postoji veza izmedju
diskriminacije i nasilja? (Sombor)

Veza izmedju diskriminacije i nasilja

Svi gradovi zajedno

Da li postoji veza izmedju diskriminacije i nasilja?

Veza izmedju diskriminacije i nasilja

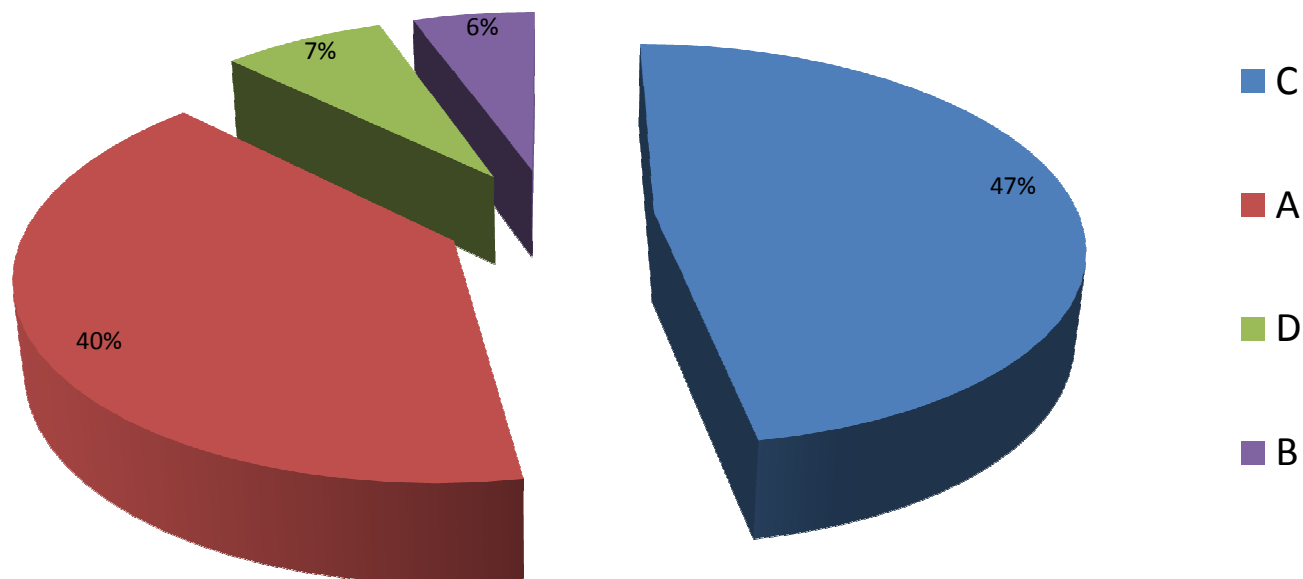
- Velika većina se slaže da postoji veza izmedju diskriminacije i nasilja
- Nema razlike u odgovorima izmedju regiona

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije

- **A** – Osoba u kolicima ne može da uđe u javnu ustanovu jer ne postoji rampa
- **B** – Ne može da kupi lek jer je nezaposlen i nema para
- **C** – Romkinja i Srpkinja idu na bazen, ali obezbeđenje ne pusti Romkinju da uđe
- **D** – Penzioner ima malu penziju iako je radio 40 godina

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije Jug Srbije (Niš)

Odgovori o prepoznavanju diskriminacije

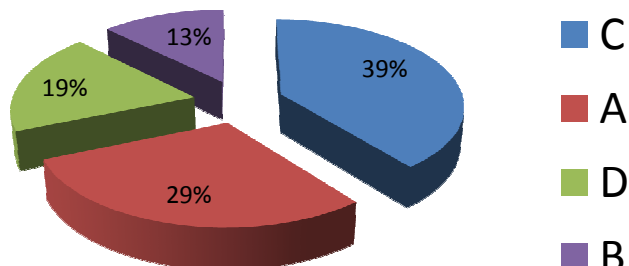

A – Invaliditet **B** – Nije diskriminacija

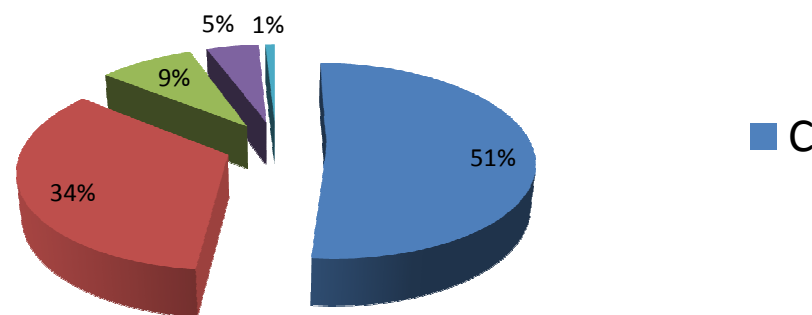
C – Nacionala osnova **D** – Nije
diskriminacija

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije Šumadija

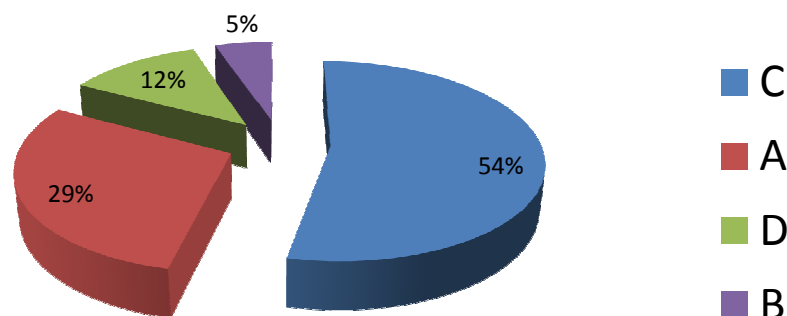
Odgovori o prepoznavanju
diskriminacije (Jagodina)

Odgovori o prepoznavanju
diskriminacije (Kragujevac)

Odgovori o prepoznavanju
diskriminacije (Mladenovac)

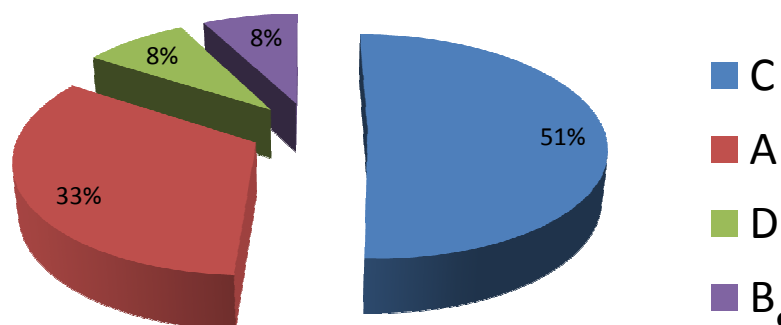

A – Invaliditet **B** – Nije diskriminacija

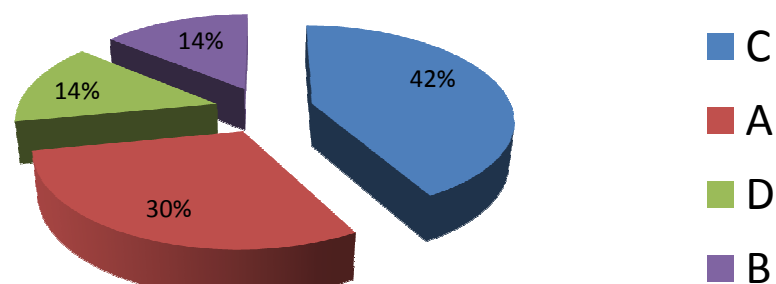
C – Nacionalna osnova **D** - Nije
diskriminacija

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije Vojvodina

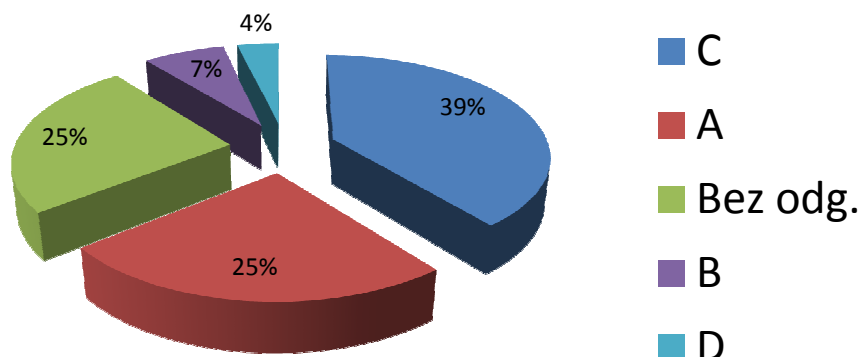
Odgovori o prepoznavanju
diskriminacije (Pančevo)

Odgovori o prepoznavanju
diskriminacije (Subotica)

Sombor

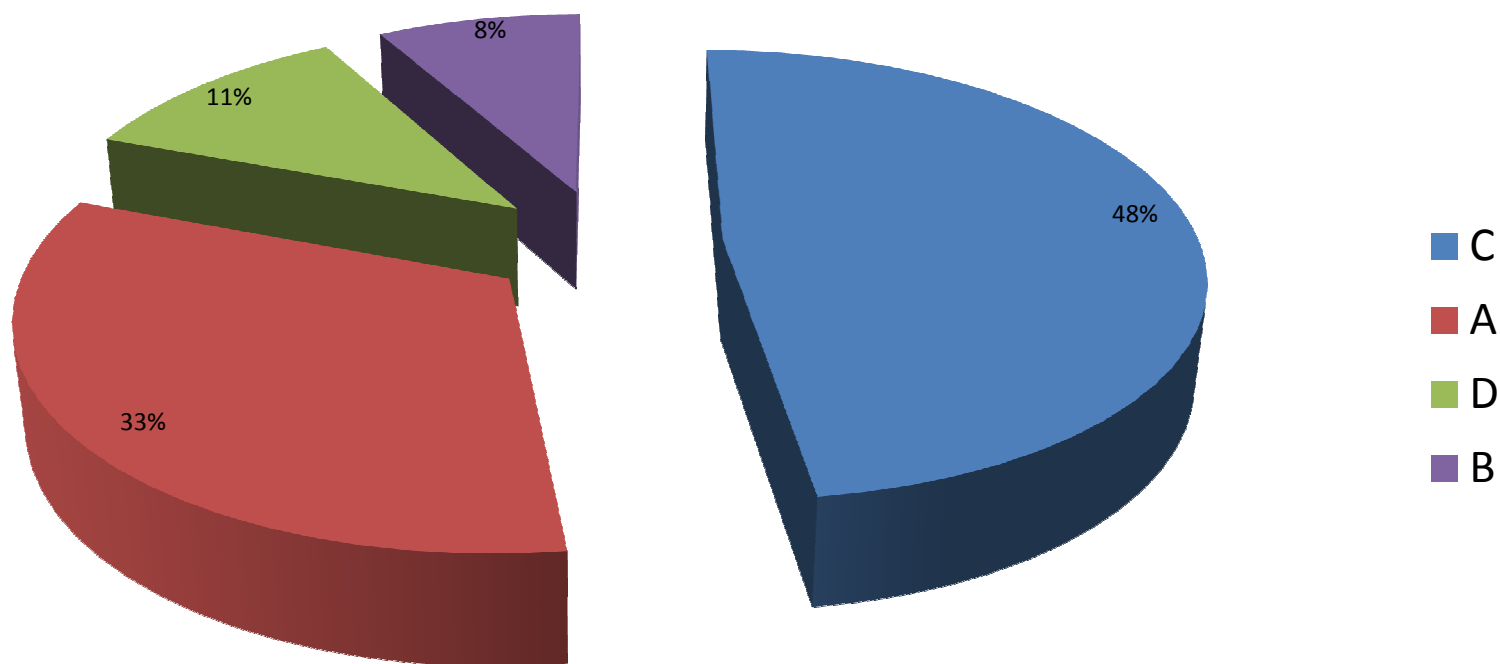
A – Invaliditet **B** – Nije diskriminacija

C – Nacionalna osnova **D** - Nije
diskriminacija

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije

Svi gradovi zajedno

Odgovori o prepoznavanju diskriminacije

A – Invaliditet **B** – Nije diskriminacija

C – Nacionalna Osnova **D** - Nije diskriminacija

Prepoznavanje slučajeva diskriminacije

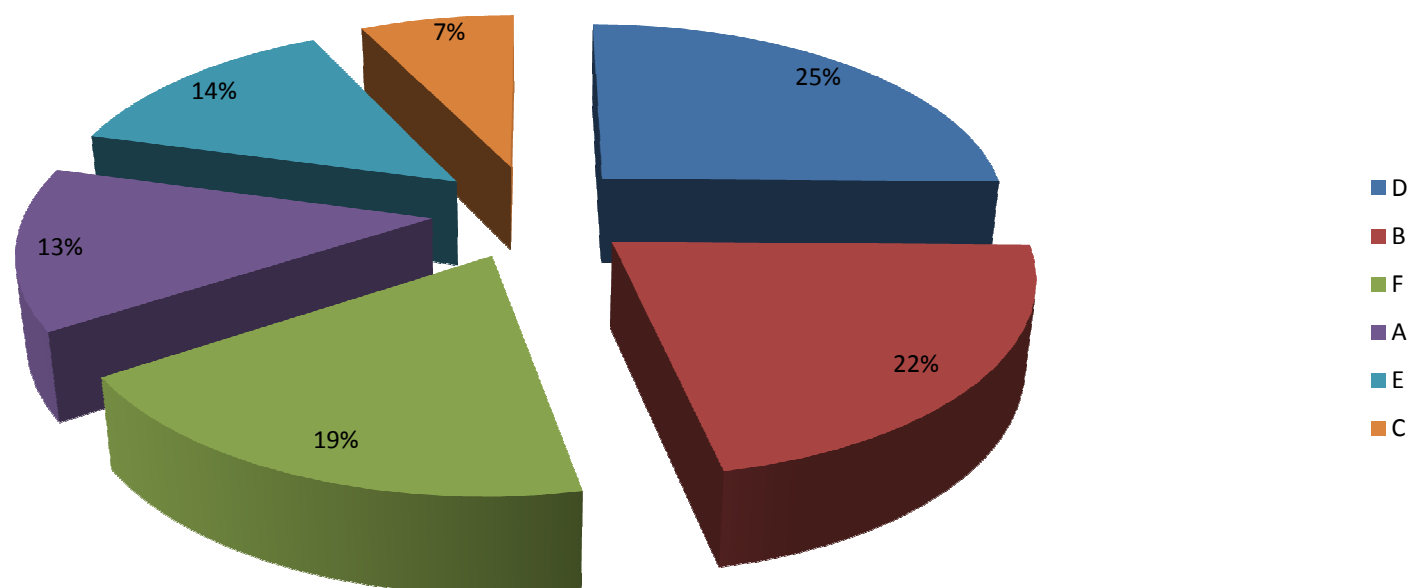
- Anketirani su mogli da zaokruže jedan ili više odgovora
- Većina je prepoznala diskriminaciju na **nacionalnoj osnovi**, a malo manji broj i **invaliditet** kao osnov diskriminacije
- Skoro **20%** srednjoškolaca ne prepoznaje diskriminaciju, tako većina smatra da je niska platežna sposobnost oblik diskriminacije, iako to nije

Stavovi o LGBT populaciji

- **A** – Bolest i da se leče!
- **B** – Država treba da sprečava homoseksualnost jer loše utiče na decu
- **C** – To je stvar pomodarstva
- **D** – Nemam ništa protiv, ali da se drže u četiri zida
- **E** – Ugorženi su i zaslužuju sva prava osim usvajanja dece
- **F** – Ugroženi su i zaslužuju ista prava kao većina

Stavovi o LGBT populaciji Jug Srbije (Niš)

Odgovori o pravima LGBT osoba

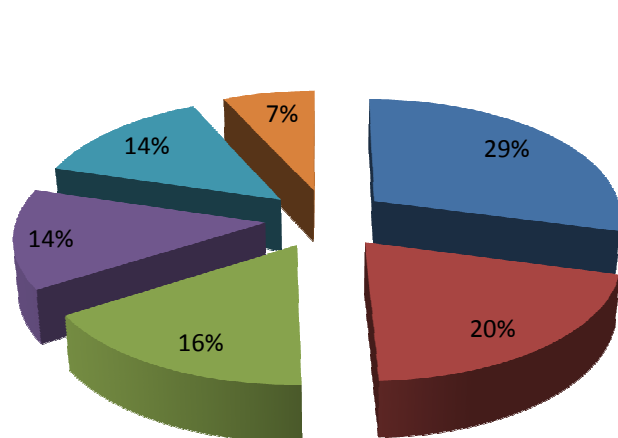

A – Bolesni **B** – Ugrožava Decu
D – Iza četiri zida

C – Pomodarstvo
E – Sva prava osim usvjanja
F – Ista prava kao i većina

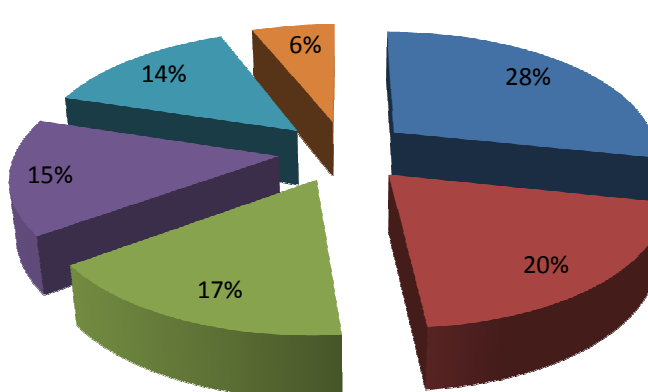
Stavovi o LGBT populaciji Šumadija

Jagodina

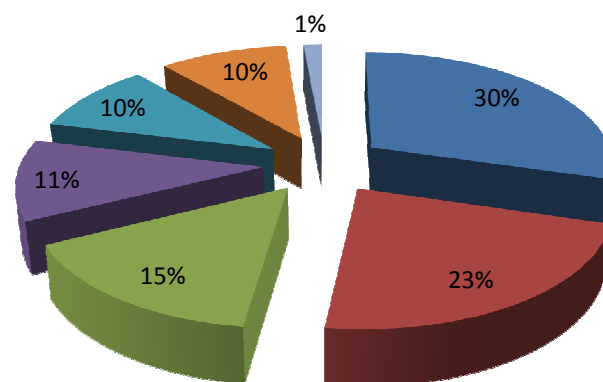
D
B
A
E
F
C

Kragujevac

D
B
E
F
A
C

Mladenovac

B
D
A
C
F
E
Nema odg

A – Bolesni **B** – Ugrožava Decu
D – Iza četiri zida

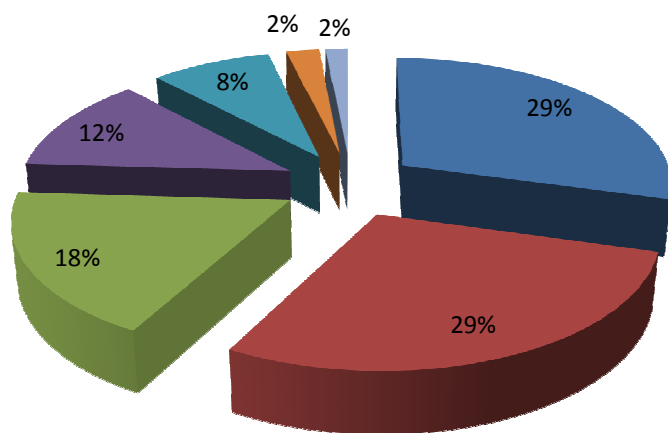
C – Pomodarstvo
E – Sva prava osim usvjanja
F – Ista prava kao i većina

Stavovi o LGBT populaciji

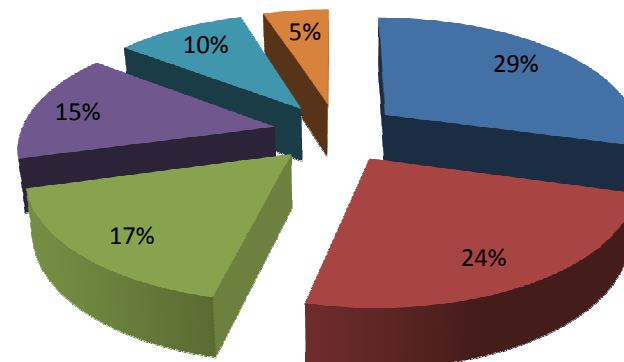
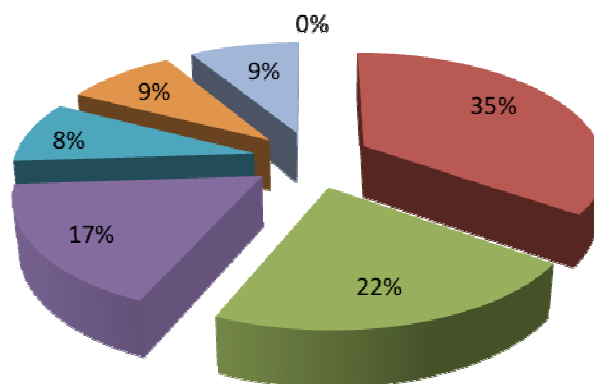
Pančevo

Vojvodina

Subotica

Sombor

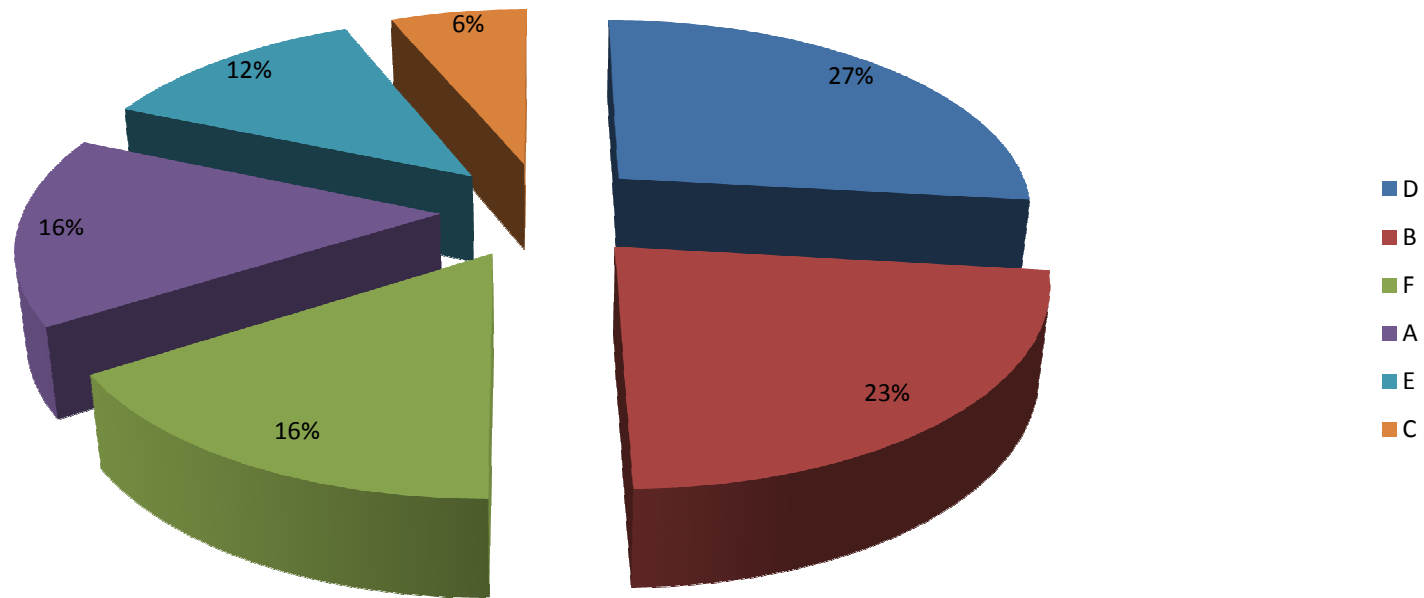
A – Bolesni **B** – Ugrožava Decu
D – Iza četiri zida

C – Pomodarstvo
E – Sva prava osim usvjanja
F – Ista prava kao i većina

Stavovi o LGBT populaciji

Svi gradovi zajedno

Odgovori o pravima LGBT osoba

A – Bolesni **B** – Ugrožava Decu
D – Iza četiri zida

C – Pomodarstvo
E – Sva prava osim usvjanja
F – Ista prava kao i većina

Stavovi o LGBT populaciji

- Preovladjuje stav da homoseksualnost treba zadržati izmedju „četiri zida“ i da je kao pojavu treba sakriti od dece
- Koncept „ista prava kao i većina“ nije uvek najbolje shvaćen: u nekim anketama učenici zaokružuju „iza četiri zida“ i „ista prava kao i većina“
- **Vojvodina** je ubedljivo **najtolerantija** regija. U dva od tri grada u Vojvodini, odgovor „ista prava za sve“ preovladjuje sa oko 30% anketiranih
- Na nivou Srbije (svi gradovi zajedno) samo 16% anketiranih misli da LGBT populacija treba da ima sva prava kao i većina, što znači da **gotovo 80% odobrava neku vrstu diskriminacije LGBT osoba.**
- Iako se anketirani nisu izjašnjavali kog su pola, stiče se utisak da su devojke toleratije, „družila bih se sa svima“ se često pojavljivalo kao odgovor na pitanje sa kime se ne bismo družili

Hvala na pažnji!